

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

DAVACI : TMMOB ZİRAAT MÜHENDİSLERİ ODASI BAŞKANLIĞI

VEKİLİ : AV. ZÜHAL SİRKEÇİOĞLU DÖNMEZ -UETS[16001-00858-92394]-

DAVALI : ANTALYA VALİLİĞİ /ANTALYA

VEKİLİ : AV.

MÜDAHİL (Davalı) : TURKUAZ LİNYİT KÖMÜR İŞLETMELERİ ANONİM ŞİRKETİ

VEKİLLERİ : 1-AV.
2-AV.

DAVANIN ÖZETİ : Antalya İli, Korkuteli İlçesi, Başpınar Mevkii, Dereköy Yaylası Mahallesi'nde Turkuaz Linyit Kömür İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından İE:201201141 ruhsat numaralı 1972,55 hektarlık alanın 40,69 hektarlık kısmında yapılması planlanan "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kıрма Eleme ve Paketleme Tesisi" projesi ile ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi hükmü uyarınca tesis olunan Antalya Valiliği'nin 18/05/2021 tarih ve E.2021523 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının; projenin gerçekleştirildiği alanın tarım arazileri olduğu, 1/100.000 ölçekli Çevre Düzeni Planı'nda da tarım arazisi niteliğinde olduğu, projenin yapılması halinde tarım arazilerinin kullanılamayacağı ve proje alanı dışındaki arazilerin de sulanamayacağı, 5403 sayılı Kanun kapsamında tarım dışına çıkarılmasına yönelik bir karar da alınmadığı, proje dosyasında tarım dışı amaçlı kullanım için izinlendirme işleminin Tarım ve Orman Bakanlığınca yapılacağı hususuna yer verildiği, konu hakkında Bakanlıkça izin verilip verilmediğinin bilinmediği, yerel halkın da itirazı bulunduğu, açıkça hukuka aykırılık olduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

SAVUNMANIN ÖZETİ : Dava konusu ÇED sahasında sit alanı bulunmadığı, söz konusu karara esas proje tanıtım dosyasında hukuka aykırı herhangi bir işlem olmadığı, dava dilekçesindeki iddiaların mesnetsiz ve subjektif mahiyette olduğu, dava konusu işlemin usul ve esas bakımından mevzuata uygun olduğu belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

MÜDAHİL İSTEM ÖZETİ : Dava konusu işleme dayanak teşkil eden proje tanıtım dosyasında herhangi bir eksiklik veya hukuka aykırılık bulunmadığı, maden projesinin sahadaki ekosisteme muhtemel etkilerine ve bunlara karşı alınacak önlemlere proje tanıtım dosyasında detaylı bir şekilde yer verildiği, maden sahasında yürütülmesi planlanan faaliyetin ülke ekonomisine endüstriyel değer katacağı, sanayi gelişimi ve ülkenin enerji ihtiyaçlarının karşılanması bakımından sahanın maden faaliyeti amacıyla kullanılmasında üstün kamu yararı olduğu, bu sayede bölge insanına da istihdam sağlanacağı, yörede ticari ve endüstriyel hareketliliğin artacağı ileri sürülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Antalya 3. İdare Mahkemesince, dava dosyası yeniden incelenerek işin gereği görüldü:

Dava, Antalya İli, Korkuteli İlçesi, Başpınar Mevkii, Dereköy Yaylası Mahallesi'nde Turkuaz

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

Linyit Kömür İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından İE:201201141 ruhsat numaralı 1972,55 hektarlık alanın 40,69 hektarlık kısmında yapılması planlanan "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kırma Eleme ve Paketleme Tesisi" projesi ile ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi hükmü uyarınca tesis olunan Antalya Valiliği'nin 18/05/2021 tarih ve E.2021523 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının iptali istemiyle açılmıştır.

2872 sayılı Çevre Kanununun "Tanımlar" başlıklı 2. maddesinde; "Bu Kanunda geçen terimlerden; Çevre: Canlıların yaşamları boyunca ilişkilerini sürdürdükleri ve karşılıklı olarak etkileşim içinde buldukları biyolojik, fiziksel, sosyal, ekonomik ve kültürel ortamı,

(...)Çevresel etki değerlendirme: Gerçekleştirilmesi plânlanan projelerin çevreye olabilecek olumlu ve olumsuz etkilerinin belirlenmesinde, olumsuz yöndeki etkilerin önlenmesi ya da çevreye zarar vermeyecek ölçüde en aza indirilmesi için alınacak önlemlerin, seçilen yer ile teknoloji alternatiflerinin belirlenerek değerlendirilmesinde ve projelerin uygulanmasının izlenmesi ve kontrolünde sürdürülecek çalışmaları,

Proje tanıtım dosyası: Gerçekleşmesi plânlanan projenin yerini, özelliklerini, olası olumsuz etkilerini ve öngörülen önlemleri içeren, projeyi genel boyutları ile tanıtan bilgi ve belgeleri içeren dosyayı,(...) ifade eder" hükmüne, "Çevresel Etki Değerlendirilmesi" başlıklı 10. maddesinde; "Gerçekleştirmeyi plânladıkları faaliyetleri sonucu çevre sorunlarına yol açabilecek kurum, kuruluş ve işletmeler, Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu veya proje tanıtım dosyası hazırlamakla yükümlüdürler.

Çevresel Etki Değerlendirmesi Olumlu Kararı veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı alınmadıkça bu projelerle ilgili onay, izin, teşvik, yapı ve kullanım ruhsatı verilemez; proje için yatırıma başlanamaz ve ihale edilemez.

Çevresel Etki Değerlendirmesine tâbi projeler ve Stratejik Çevresel Değerlendirmeye tâbi plân ve programlar ve konuya ilişkin usûl ve esaslar Bakanlıkça çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir." hükmüne yer verilmiştir.

25/11/2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin "Tanımlar ve kısaltmalar" başlıklı 4.maddesinde de; "Bu Yönetmelikte geçen; (...) g) Çevresel etki değerlendirme gerekli değildir kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projeler hakkında yapılan değerlendirmeler dikkate alınarak, projenin çevre üzerindeki muhtemel olumsuz etkilerinin, alınacak önlemler sonucu ilgili mevzuat ve bilimsel esaslara göre kabul edilebilir düzeylerde olduğunun belirlenmesi üzerine projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmediğini belirten Bakanlık kararını,

ğ) Çevresel etki değerlendirme gereklidir kararı: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelerin çevresel etkilerinin incelenerek, çevresel etkilerinin daha detaylı incelenmesi amacıyla Çevresel Etki Değerlendirmesi Raporu hazırlanmasının gerektiğini belirten Bakanlık kararını,

(...) l) Etki: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması olası değişiklikleri,

m) Etki alanı: Gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin işletme öncesi, işletilmesi ve işletme sonrasında etkilediği alanı,

t) Proje tanıtım dosyası: Seçme Eleme Kriterlerine Tabi Projelere, ÇED uygulanmasının gerekli olup olmadığının belirlenmesi amacıyla hazırlanan dosya" olarak tanımlanmış; Yönetmeliğin "Çevresel Etki Değerlendirmesine Tabi Projeler" başlıklı 7. maddesinde; "Bu Yönetmeliğin; a) Ek-1 listesinde yer alan projelere,

b) "ÇED Gereklidir" kararı verilen projelere,

c) Kapsam dışı değerlendirilen projelere ilişkin kapasite artırım ve/veya genişletilmesinin

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

planlanması halinde, mevcut proje kapasitesi ve kapasite artışları toplamı ile birlikte projenin yeni kapasitesi ek-1 listesinde belirtilen eşik değer veya üzerinde olan projelere, ÇED Raporu hazırlanması zorunludur" kuralına yer almış; Yönetmeliğin "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gereklidir veya Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir Kararı" başlıklı 17. maddesinde ise; "1) Bakanlık, Proje Tanıtım Dosyalarını Ek-4'te yer alan kriterler çerçevesinde inceler ve değerlendirir. Bakanlık, bu aşamada gerekli görülmesi halinde Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlardan proje ile ilgili geniş kapsamlı bilgi vermesini, araç gereç sağlamasını, yeterliği kabul edilebilir kuruluşlarca analiz, deney ve ölçümler yapmasını veya yaptırmasını isteyebilir. Bakanlık inceleme değerlendirme sürecinde gerekli görülmesi halinde yetkili kurum/kuruluşlardan görüş isteyebilir. Otuz (30) takvim günü içerisinde görüş bildirmeyen kurum/kuruluşun görüşü olumlu kabul edilir.

2) Bakanlık on beş (15) iş günü içinde inceleme ve değerlendirmelerini tamamlar. Proje hakkında "ÇED Gereklidir" veya "ÇED Gerekli Değildir" kararını beş (5) iş günü içinde verir, kararı Valiliğe, proje sahibine ve Bakanlıkça yeterlik verilmiş kurum/kuruluşlara bildirir. Valilik, bu kararı askıda ilan ve internet aracılığıyla halka duyurur.

3) "ÇED Gerekli Değildir" kararı verilen proje için beş (5) yıl içinde mücbir sebep bulunmaksızın yatırıma başlanmaması durumunda "ÇED Gerekli Değildir" kararı geçersiz sayılır.

4) "ÇED Gereklidir" kararı verilen projeler için bir (1) yıl içerisinde Bakanlığa başvuru yapılmaması durumunda karar geçersiz sayılır" hükmü yer almıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden, Antalya İli, Korkuteli İlçesi, Başpınar Mevkii, Dereköy Yaylası Mahallesi'nde Turkuaz Linyit Kömür İşletmeleri Anonim Şirketi tarafından İE:201201141 ruhsat numaralı 1972,55 hektarlık alanın 40,69 hektarlık kısmında yapılması planlanan "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kıрма Eleme ve Paketleme Tesisi" projesi ile ilgili olarak Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin 17. maddesi hükmü uyarınca tesis olunan Antalya Valiliği'nin 18/05/2021 tarih ve E.2021523 sayılı "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararının iptali istemiyle bakılmakta olan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

Bakılan davada, dava konusu işlemin iptali istemiyle başka davacılarca açılan ve Mahkememizin 2021/1012 E. Sayılı dosyasında görülen davada gerçekleştirilen keşif ve bilirkişi incelemesi sonunda 28/12/2021 tarihinde dosyaya sunulan bilirkişi raporunda özetle,

Olayda; aynı konu hakkında Mahkememizin E:2021/1012 sayılı dosyasında görülen davada mahallinde gerçekleştirilen keşif ve bilirkişi incelemesi sonrasında düzenlenen bilirkişi raporu akabinde 02/03/2022 tarih ve E:2021/681, K:2022/232 sayılı iptal kararının verildiği, iptal kararına karşı temyiz kanun yoluna başvurulması üzerine ise Danıştay 6.Dairesi'nce 28/06/2022 tarih ve E:2022/3501, K:2022/7521 sayılı bozma kararının verildiği, bilahare bozma kararında belirtilen eksik hususlar iş bu dosya kapsamında giderilerek Mahkememizin E:2022/1085 sayılı dosyasında ek rapor alınmasının beklenildiği, 13/12/2022 tarihinde dosyaya sunulan ek bilirkişi raporunda özetle; "1-Madencilik faaliyetleri sonucu bölgede etkiye maruz kalacak çevresel unsurlar maden sahası çevresindeki dere/nehir yatakları, yollar ve/veya yerleşim birimlerinin değişmesi, katı atık kirliliği, su ve atıksu kirliliği, hava kirliliği, gürültü kirliliği, doğaya yeniden kazandırma yetersizliği nedeniyle flora ve faunanın zarar görmesi ile maden sahasının uzun süre tarımsal ve ormana alanı olarak kullanılmaması olarak sınıflandırılmış ve her bir çevresel unsur ilgili mevzuat ve bilimsel esaslar dikkate alınarak alınması gereken önlemler belirlenmiştir. Değerlendirme sonucunda proje tanıtım dosyasında yer alan önlemlerin yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Proje tanıtım dosyasında belirtilen tüm taahhütlere uyulması halinde, önemli bir kirlletici parametre oluşmasının mümkün olmadığı ve faaliyetin çevreye ve insan sağlığına olumsuz risklerinin önemsiz düzeyde olduğu sonucuna varılmıştır. Bu doğrultuda, işletme faaliyet türü ve kapsamı açısından bölgede etkiye maruz kalacak çevresel unsurlara yönelik yeterli önlemlerin planlandığı,

2-Dava dosyası kapsamında sunulmuş olan Maden Sahası Rehabilitasyon/Doğaya Yeniden

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

Kazandırma Projesi'nin Tarım bakanlığı tarafından uygun görülmüş olması nedeniyle, proje süresi sonunda kırma, eleme ve paketleme tesisi ve kömür stok sahasının 4. yıl nereye taşınacağı ile ilgili bilgi verilmesinin gerekmediği,

3-Antalya Kültür ve Tabiat Varlıkları Koruma Bölge Kurulu'nca sınırları belirlenen I. ve IH Derece Arkeolojik Sit alanlarının 40,69 hektarlık ÇED sahası içerisinde kaldığı ve bilirkişi keşif gezisi sırasında tespit edilen lahit kapağı parçasının sınırları belirlenen I. ve II Derece Sit Alanları dışındaki 1034 parsel içerisinde bulunmakla birlikte maden arama ve depolama alanları içerisinde kaldığı,

4-Bilirkişi raporunda yer alan "maden sahasının genişlemesi ve sit alanlarına yaklaşıması durumunda sit alanlarına olumsuz etkilerin olabileceği"ne yönelik değerlendirme, mevcut proje tanıtım dosyasında yer alan Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nün görüşü doğrultusunda yapılmış olup, yeni bir alansal genişleme durumu olması halinde Antalya Kültür Varlıklarını Koruma Bölge Kurulu Müdürlüğü'nden tekrar görüş alınması gerekeceği için genişleme durumuna yönelik bir değerlendirme yapmanın mümkün olmadığı sonucuna varılmıştır. Ayrıca, proje tanıtım dosyası, 25/11/2014 tarih ve 29186 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği'nin Ek-4'de yer alan Proje Tanıtım Dosyasının Hazırlanmasında Esas Alınacak Seçme Eleme Kriterleri'ne göre hazırlanmış olup, bu kriterler arasında kömür kalite analizlerinin değerlendirmesine yönelik bir başlık yer almadığı için kömür kalitesine ilişkin bilgi verilmesinin gerekli olmadığı,

5-SK 1 nolu su sondajı kuyusu kütüğüne göre kömür tabakasının üst kısmında toplamda 15 m kalınlığında taneli birimler (5m ince çakıl, 10 m kum — silt — çakıl), SK 2 nolu su sondajı kuyusu kütüğüne göre kömür tabakasının üst kısmında 4 m kalınlığında taneli birim (killi çakıl), SK 3 nolu su sondajı kuyu kütüğüne göre 15m kil - kum birimi olduğu görülmüştür. Taneli birimlerin taneler arası boşluklarının yeraltı suları için akifer özelliği taşıyabileceği, Hidrojeolojik Etüt Raporunda, kil tabanlı havuzun boyutlandırılması amacıyla yapılan, ocak içi günlük toplam su gelirinin hesabının hatalı olduğu, gerçek su gelirinin 198,63 ton/gün olması gerektiği, buna göre hacmi 31,2 m³ olan havuzun yaklaşık 3 saat 45 dakikada dolacağı, pompaj deneyi ilgili veri ve bilgilerin sondajı açan ERSU Sondaj Firmasından istenilmesi gerektiği" görüş ve tespitlerine yer verilmiştir.

Mahkememizin E:2022/1085 sayılı dosyasında alınan bilirkişi raporları taraflara tebliğ edilmiş olup, davacılar, davalı İdare ve müdahil tarafından rapora yönelik itiraz ve beyanlarda bulunduğu görülmüştür.

Uyuşmazlıkta; Mahkememizin E:2022/1085 sayılı dosyasında görülen davada davalı İdare yanında müdahil şirket tarafından konuya ilişkin 5 ayrı uzman mütalaasının sunulduğu, uzman mütalaaları sırasıyla incelendiğinde, 1- Dokuz Eylül Üniversitesi Öğretim Üyesi Prof. Dr. [REDACTED] tarafından hazırlanan projenin hidrojeolojik değerlendirmesine yönelik raporda; "Maden sahası Türkiye'de üretilen kömür madenciliğine bakıldığında yüzeye oldukça yakın hir yatak konumundadır. Bu durum alanda çok daha az kazı ile kolay ve hızlı bir üretim yapılacağı anlamına gelmektedir. ÇED alanı içerisinde yapılacak kömür madenciliğinin yapılacağı alanda akifer özelliği taşıyan birimler bulunmamaktadır. Yüzeye sığ bir kalınlık sunan alüvyonlar yer altı suyu ihtiva etmemektedir. İşletmesi planlanan kömürün akifer özelliği taşımayan kil taşlarının içerisinde yer almaktadır. Kil taşları yer altı suyu dolaşımına izin vermeyen geçirimsiz litolojik birimler olup akiklüd özellik sunmaktadır. Geçirimsiz ve kil ağırlıklı birimler bünyelerinde suyu tutabilir ancak suyu vermezler. Bu bağlamda yapılacak kömür madenciliği açısından bölgedeki açılmış kuyulara miktar ve kalite açısından bir problem oluşturması öngörülmemektedir. Bunlara ek olarak, maden sahasının Kotkuteli Barajına çok uzak olması (kuş bakışı 13 km) ve ayrıca maden sahasında sedimantasyon taşımına dönük önlemlerin alınması ile Baraja bir etkisi beklenilmemelidir." kanaatine,

2- Dokuz Eylül Üniversitesi Çevre Mühendisliği Bölümü'nden Dr. Öğr.Gör. [REDACTED] tarafından hazırlanan projenin çevresel açıdan değerlendirmesine yönelik raporda; "Turkuaz Linyit Kömür İşletmeleri A.Ş. tarafından Antalya İli, Korkuteli İlçesi, Başpınar Mavkii, Dereköy Yaylasında

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

gerçekleştirilmesi planlanan 'İR: 201201141 Ruhsat Numaralı (IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kıрма Elame ve Paketleme Tesisi Projesi kapsamında hazırlanan PTD yasal gereklilikler açısından Bakanlığa verilme tarihi olan Mayıs 2021 dikkate alındığında yürürlükte olan 25.11.2014 tarih ve 29188 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği EK-4 PROJE TANITIM DOSYASININ HAZIRLANMASINDA ESAS ALINACAK SEÇME ELEME KRİTERLERİ" kapsamında sağlamaktadır.

Turkuaz Linyit Kömür İşletmesi A.Ş. tarafından proje ve PTD'nda faaliyetin olası çevresel etkileri ve bu etkiler kapsamında alınması taahhüt edilen önlem ve kontrol tedbirlerinin uygulanması bu bilimsel değerlendirme raporu kapsamında belirtilen eksikliklerin projenin ilerleyen aşamalarında verilen taahhütler doğrultusunda tamamlanması ile faaliyetin işletmeye alma, işletme ve kapanış dönemlerini kapsayacak şekilde madenin yaşam döngüsü boyunca çevresel, ekonomik ve teknik açıdan sürdürülebilir yönetiminin sağlanabileceğine ve yeterliliğinin olduğu..." kanaatine,

3- Ege Üniversitesi'nden Prof. Dr. [REDACTED] tarafından hazırlanan projenin tarımsal açıdan değerlendirmesine yönelik raporda; "Söz konusu proje sahasındaki faaliyetin, rüzgar yönü, coğrafi konum, topografik durum, sahanın etrafındaki doğal bariyerler, bu bitkisel üretim alanlarının sahaya göre konumu dikkate alındığında ve firmaca da taahhüt edilen çalışma prensiplerine sadık kalınması koşuluyla etrafında bulunan meyve bahçeleri ve diğer bitkisel üretim alanlarına bir zarar vermeyeceği, bitkilerin vejetatif ve generatif gelişimine olumsuz bir etkisinin olmayacağı kanısına varıldığı..." kanaatine,

4- Harita ve Kadastro Mühendisi Zafer Yörük tarafından hazırlanan projenin harita mühendisliği açısından değerlendirmesine yönelik raporda; "Mevcut koordinat verileri ile oluşturulan ekli kroki ve tespitler ışığında, 1.ve 3.derece arkeolojik sit alanlarının, 40,69 hektarlık ÇED alanı dışında buldukları, 40,69 hektarlık nihai ÇED alanı içerisinde sit alanı bulunmadığı..." kanaatine,

5- Hidrojeoloji Mühendisi [REDACTED] tarafından hazırlanan projenin hidrojeoloji mühendisliği açısından değerlendirmesine yönelik raporda; "Firma gerek yüzey suyu gerekse yeraltı suyunun korunması için tüm önlemleri alacağını taahhüt etmektedir. ÇED sürecinde gerekli planlamaları yapmış, taahhütleri vermiştir. Bahse konu ruhsat sahasında linyit işletmeciliğinin yapılması esnasında ön görülmeyen sebeplerden dolayı civarda yer alan yerleşim yerlerinin içme sularında herhangi bir etkilenme olması durumunda, faaliyet sahibi etkilenen kaynağın veya kuyunun debisi oranında yakın veya uzak bir sahadan aynı miktar ve kalitede suyun yerleşim yerlerine kadar ulaşmasını sağlayacağını dahi beyan etmiştir. Zaten bahse konu olan madencilik oldukça sığı bir madencilik olmasından ötürü yüzey ve yer altı suyuna olumsuz etkileri olmayacaktır. Bu konuda DSİ tarafından tüm izinler alınmış ve projelendirilmiştir. Bu kapsamda ek bilirkişi raporunda yer alan Jeoloji Mühendisi'nin Uzmanlık alanı dışında olan Hidrojeoloji Mühendisliği -bilim alanına yönelik değerlendirmeleri isabetsiz olup, Proje'nin hidrojeolojik çalışmalar açısından da yeterli olduğu..." kanaatine yer verildiği belirlenmektedir.

Bakılan davada; uyuşmazlığa konu Antalya İli, Korkuteli İlçesi, Başpınar Mevkii, Dereköy Yaylası Mahallesi sınırları içerisinde yapılması planlanan "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kıрма Eleme ve Paketleme Tesisi" projesi ile ilgili alanın tarım alanı olması nedeniyle İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nden kurum görüşünün sorulduğu, İl Tarım ve Orman Müdürlüğü'nce; konunun Toprak Koruma Kurulunda görüşülerek uygun görüş verilmesi ve bahse konu faaliyetin yapılması, gerekli önlemlerin alınması ve ÇED proje tanıtım dosyasındaki taahhütlere uyulması şartıyla ÇED sürecinin devam etmesinde sakınca bulunmadığı görüşünün verildiği görülmektedir. Ancak uyuşmazlığa konu "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kıрма Eleme ve Paketleme Tesisi" projesinin yapılması planlanan alan ile ilgili Toprak Koruma Kurulu'nun 16/10/2020 tarih ve 2020-09/7 sayılı "Tarım Dışı Amaçla Kullanımının Uygun Olduğuna" yönelik kararına karşı Mahkememizde dava açıldığı, Mahkememizin E:2021/753 sayılı dosyasında açılan davada mahallinde gerçekleştirilen keşif ve bilirkişi incelemesi sonucunda düzenlenen raporda; "- Dava konusu alanın, Dereköy Mahallesi'nin yaylası konumunda olup, sulu koşullarda hububat yem bitkisi, sebze ve meyve (Erik, Kayısı, Vişne, Kiraz) yetiştiriciliği ile yoğun

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

şekilde arıcılık ve küçükbaş hayvan yetiştiriciliği yapılan bir alan olduğu,

- Tapu kayıtları ile taşınmazların mevkii ve özellikleri dikkate alındığında üzerinde açık tarla sebze yetiştiriciliği, meyve yetiştiriciliğinin yapıldığı bir kısımda hububat ve yem bitkisi yetiştiriciliğinin yapıldığı, alanın bir kısmı sulu tarla, bir kısmı kapama meyve bahçesi vasıflı olduğu, tüm alan dikkate alındığında sulu tarla vasıflı arazilerin "sulu mutlak tarım arazisi", kapama meyve bahçesi vasıflı olanlar ise "dikili tarım arazisi" vasfında olduğu, her iki gruptaki arazilerin, tarımsal arazi kullanma kabiliyetine göre 1. sınıf tarım arazisi olduğu davaya konu olan arazilerin, Devlet Eliyle Sulanan Arazilerden olduğu,

-Dava Konusu Alanın tamamının 1. Sınıf Tarım Arazisi olduğu,

-Dava Konusu alanda bitkisel üretimin yanı sıra küçükbaş hayvan yetiştiriciliği ve arıcılık yapıldığı, bu nedenle bahse konu alandaki tarımsal üretim faaliyetlerinin, belirli kişi veya zümreleri değil mahalle halkını oluşturan çiftçilerin tamamına şamil olduğunun anlaşıldığı,

-Dava Konusu alanda Mülga Antalya İl Özel İdaresince tesis edilen ve 6360 Sayılı Yasa ile Antalya Büyükşehir Belediyesine devredilen sulama projesi ile alanın tamamının Devlet Eli ile Sulanan Araziler haline getirildiği, bu alanın tarım dışı kullanıma açılması halinde, açılacak Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kırma, Eleme ve Paketleme Tesisinin Mevcut sulama tesisinin tüm şebekesini ortadan kaldıracığı, geride sadece Ana İsale Hattı ve Depolama Havuzunun kalacağı bu nedenle tesisin sulayacağı bir tarım arazisinin kalmayacak olması nedeniyle Proje Bütünlüğünün Ortadan Kalkacağı,

-Etüt Raporunda net bir şekilde Tarımsal Potansiyel Açısından Önem Arz Eden bir saha olduğu açıklanan dava konusu alanın Tarımsal Dışı Amaçla Kullanımına izin verilmesinin doğru olmadığı,

-Alternatifinin olmadığı belirtilen bir alanın Tarımsal Dışı Amaçla Kullanımına izin verilmesinin yanlış olduğu,

-Etüt Raporunda, Tarım ve Orman Bakanlığının Talimatının 9. Maddesinin 4. Fıkrasında yer alan "...Planlı alana, karayoluna, köy/mahalle ulaşım yollarına veya tarım dışı alana sınırdaş olan arazilerde tarımsal kullanım bütünlüğü bulunmamaktadır." hükmü gerekçe gösterilerek, sanki sahada bulunan tüm parseller karayoluna, köy/mahalle ulaşım yollarına veya tarım dışı alana sınırdaşmış gibi değerlendirilerek sahanın tamamının Tarımsal Dışı Amaçla Kullanımına izin verilmesinin doğru olmadığı," tespitlerine yer verildiği, bilirkişi raporu akabinde yapılan yargılama sonucunda; "...dosyada mevcut bilgi-belgeler ve etüt raporları ile hükme esas alınan bilirkişi raporları bir bütün halinde değerlendirildiğinde; müdahil şirket tarafından gerçekleştirilecek madencilik faaliyetine konu alanın dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri (1. Sınıf tarım arazisi) vasfında olduğu, çevreleri itibarıyla alternatif alanların bulunmadığı, alanda yapılacak faaliyetin tarımsal bütünlüğü bozabileceği, sahada yer alan tarım arazilerinin bir kısmının karayoluna cepheli olup önemli bir kısmının iç kesimlerde olduğu anlaşıldığından, davaya konu işlemlerde hukuka ve mevzuata uygunluk bulunmadığı..." gerekçeleriyle 11/01/2023 tarih ve K:2023/69 sayılı iptal kararının verildiği görülmektedir.

2872 sayılı Çevre Kanunu ile Çevresel Etki Değerlendirmesi Yönetmeliği hükümleri incelendiğinde, gerçekleştirilmesi planlanan bir projenin hazırlık, inşaat ve işletme sırasında ya da işletme sonrasında, çevre unsurlarında doğrudan ya da dolaylı olarak, kısa veya uzun dönemde, geçici ya da kalıcı, olumlu ya da olumsuz yönde ortaya çıkması olası değişikliklerin araştırılarak çevresel etki değerlendirmelerinin yapıldığı, yapılan inceleme/araştırma ve değerlendirmeler neticesinde projenin gerçekleşmesinde çevre açısından sakınca görülmemesi üzerine çevresel etki değerlendirmesi gerekli değildir kararının verilebileceği açıktır.

Bu itibarla, dava dosyasında bulunan bilgi ve belgeler, bilirkişi raporları, uzman mütalaaları bir bütün olarak değerlendirildiğinde, uyuşmazlığa konu "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kırma Eleme ve Paketleme Tesisi" projesinin yapılması planlanan alanın dikili tarım arazileri ile sulu tarım arazileri (1. sınıf tarım arazisi) vasfında olduğu, alanda bitkisel üretimin yanı sıra küçükbaş hayvan yetiştiriciliğinin ve arıcılığın yapıldığı, çevresinde alternatif alanların bulunmadığı ve alanda yapılacak faaliyetlerin tarımsal bütünlüğü bozabilecek nitelik ve nicelikte olduğu, tarımsal dışı amaçla kullanımının uygun bulunmadığının somut olarak ortaya koyulduğu, bu bakımdan projenin gerçekleşmesi halinde

T.C.

ANTALYA

3. İDARE MAHKEMESİ

ESAS NO : 2022/1049

KARAR NO : 2023/531

çevresel etkileri yönünden olumsuzluklarının bulunduğu anlaşıldığından, söz konusu alanda yapılacak "IV. Grup Kömür Ocağı İşletmeciliği, Kırma Eleme ve Paketleme Tesisi" için çevresel etki değerlendirmesi raporu hazırlanması gerekirken, "Çevresel Etki Değerlendirmesi Gerekli Değildir" kararı verilmesine yönelik tesis olunan dava konusu Antalya Valiliği'nin 18/05/2021 tarih ve E.2021523 sayılı işleminde hukuka uyarlık bulunmadığı sonucuna varılmaktadır.

Açıklanan nedenlerle, dava konusu işlemin iptaline, aşağıda ayrıntısı gösterilen 572,80-TL yargılama gideri ile Avukatlık Asgari Ücret Tarifesi uyarınca belirlenen 5.500,00-TL vekalet ücretinin davalı idare tarafından davacıya ödenmesine, müdahil tarafından yapılan toplam 743,40-TL (110,80-TL + 632,60-TL) yargılama giderinin müdahil üzerinde bırakılmasına, davalı idarece yapılan 66,50-TL yargılama masrafının da üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretlerinin kararın kesinleşmesinden sonra re'sen Mahkememizce ilgisine göre taraflara iadesine, 2577 sayılı İdari Yargılama Usulü Kanunu'nun 20/A maddesi uyarınca kararın tebliğinden itibaren (15) gün içerisinde Danıştay nezdinde temyiz kanun yolu açık olmak üzere, 30/03/2023 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan

Üye

Üye

<u>YARGILAMA GİDERLERİ (DAVACI) :</u>	
Başvuru Harcı	: 59,30 TL
Karar Harcı	: 59,30 TL
YD Harcı	: 97,70 TL
Vekalet Harcı	: 8,50 TL
Posta Gideri	: 348,00 TL
TOPLAM	: 572,80 TL

<u>YARGILAMA GİDERLERİ (MÜDAHİL) :</u>	
Başvuru Harcı	: 59,30 TL
Vekalet Harcı	: 8,50 TL
Posta Gideri	: 43,00 TL
TOPLAM	: 110,80 TL

TEMYİZ YARGILAMA GİDERİ(MÜDAHİL):

Tem.Baş.Harcı	: 397,80 TL
Tem.Kar.Harcı	: 168,30 TL
Posta Gideri	: 66,50 TL
TOPLAM	: 632,60 TL

TEMYİZ YARGILAMA GİDERİ(DAVALI):

Posta Gideri	: 66,50 TL
TOPLAM	: 66,50 TL